

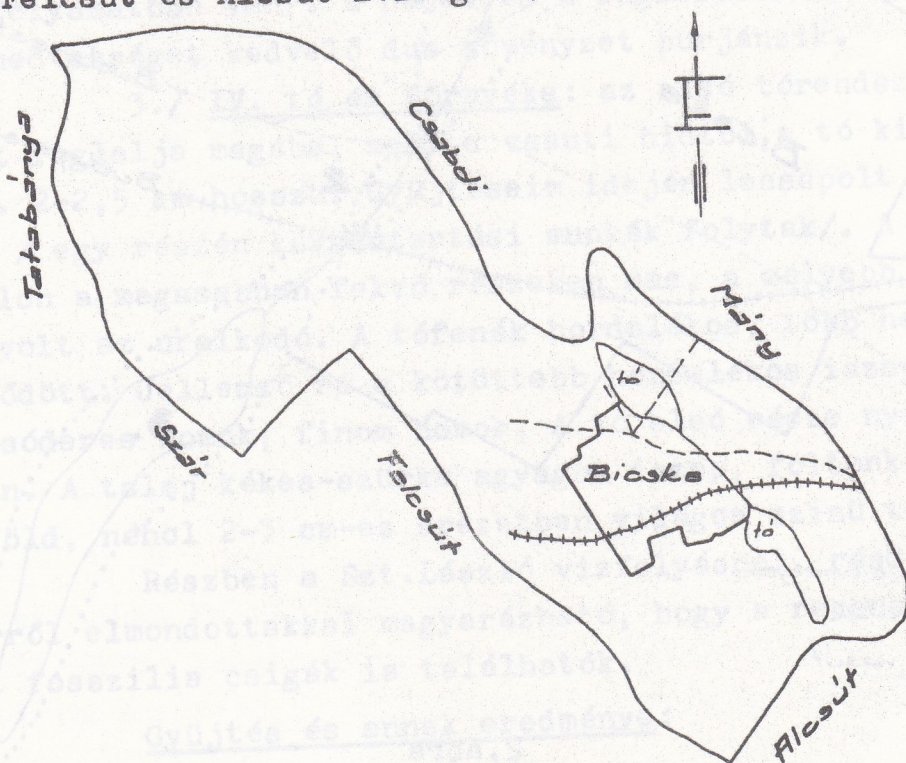
PARÁSZKA, L.:

Néhány adat Bicske Mollusca-faunájához - Einige
Daten zur Molluskenfauna von Bicske

A faunaterképezés során kiderült, hogy Bicske környékéről a ma létező magyarországi gyűjteményekben egyetlen puhatestű adat sem szerepel.

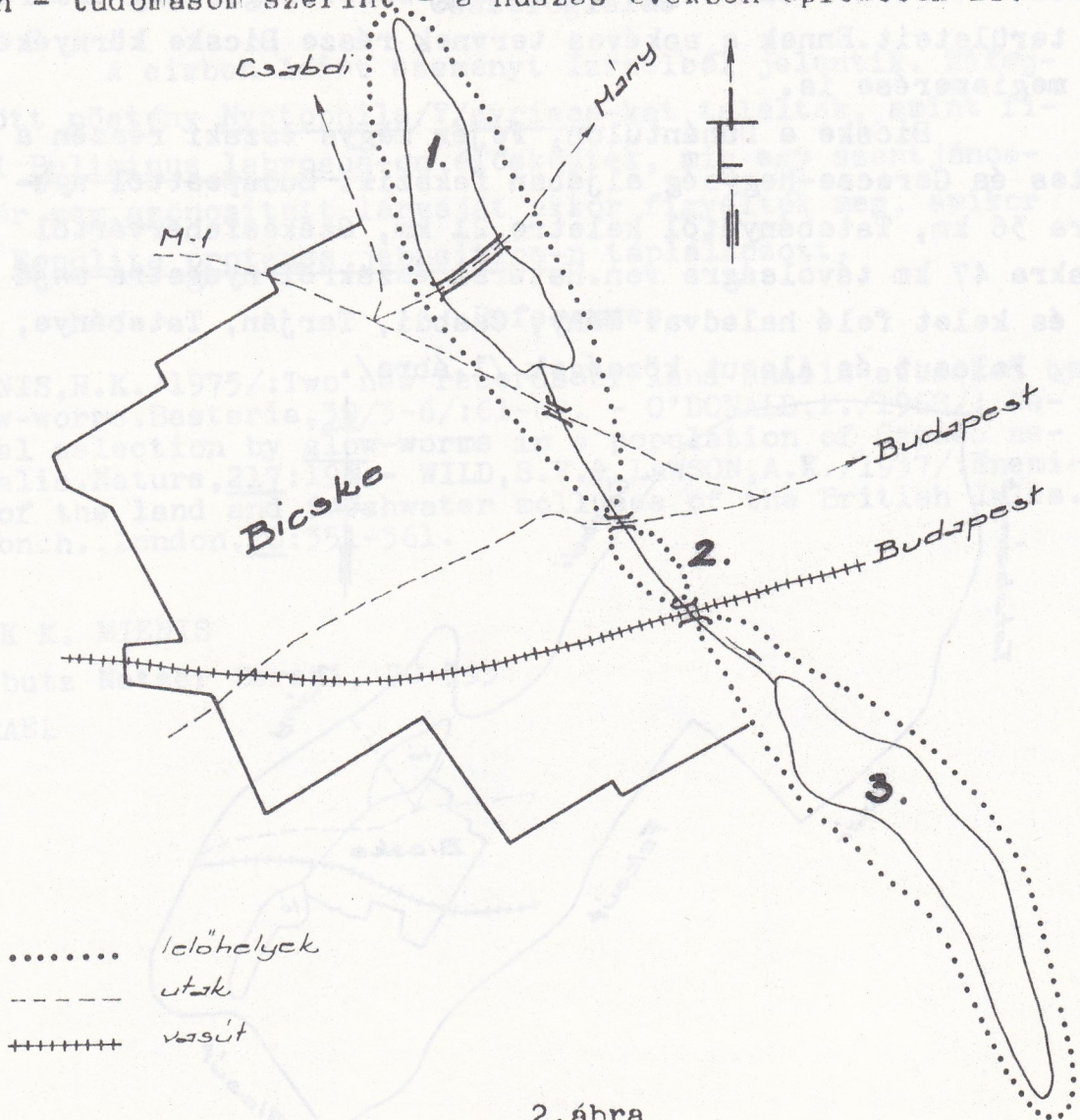
A magyar malakológusok az 1978. júliusában Velemen tartott harmadik találkozójukon elhatározták, hogy a következő években felkutatják az ország malakológiai ismeretlen területeit. Ennek a sokéves tervnek része Bicske környékének megismerése is.

Bicske a Dunántulon, Fejér megye északi részén a Vértes és Gerecse-hegység aljában fekszik. Budapesttől nyugatra 36 km, Tatabányától keletre 21 km, Székesfehérvártól északra 47 km távolságra van. Határai északról nyugatra majd dél és kelet felé haladva: Mány, Csabdi, Tarján, Tatabánya, Szár, Felcsút és Alcsút községek /1. ábra/.

1. ábra

Tengerszint feletti magassága 167 m /Af/. Az átlagos csapadékmennyiség évi 6-700 mm. A vidék legjelentősebb vízgyűjtője a Szt.László víz, amely Komárom megyében Héreg község határában ered és a Vértes hegység vizét vezeti le hegyek és dombok között kanyargó medrében. A vízfolyás erősen hordalékos, vízjárása szélsőséges. A bicskei határban két tórendszert építettek ki a Szt.László vízre úgy, hogy annak medre a felső tórendszeren halad keresztül, az alsó tórendszert pedig kettéválasztja. A halastavak és környéke a régebbi időkben jóval nagyobb kiterjedésű, mocsaras lápos volt. A patakok hordaléka következtében, az emberi munka lecsapoló tevékenységének eredménye képpen azonban, a terület jelentős része feltöltődött és művelésbe vonhatóvá vált. A tórendszert jelenlegi formájában - tudomásom szerint - a huszas években építették ki.

2. ábra

Területe 120-130 ha-ra tehető/a tófelület 180 kh/.

Gyűjtéseimet, amelyeket egyelve végeztem, főként a bicskei halastavakra összpontosítottam. A lelőhelyeket I. tó, Vízház és IV.tó elnevezéssel jelöltem, ami tulajdonképpen a Szt.László viz, mintegy 5 km-es szakaszát jelenti a tavakkal és a tavak közötti vízállásos, kisebb kiterjedésű nádas, sásos részekkel együtt /2.ábra/.

A lelőhelyek:

1./ I-es tó és környéke: a felső tórendszert és közvetlen környékét foglalja magába. Kiterjedése a Csabdi határszélen lévő Szt.László vízfolyás hidjától a bicskei bekötőútig /Vágóhid/ tart. Magába foglalja a Mányi-ut két oldalán lévő I-II tavakat és az E-5-ös ut két oldalán a Szt. László parti időszakosan vízborításos területeket. Míg a tavakat az 1 m körüli vízborítás, szélükön nádas jellemzi, a tó alatti területek foltokban nádasok, sásos részek, amelyeket helyenként kaszálnak.

2./ A Vízház és környéke: A Szt.László viz mellett lefelé haladva a bicskei bekötő úttól a vasutvonal hidjáig terjed. Időszakosan vagy állandóan vízállásos területek, maximum 20-40 cm-es vízborítással /lecsapolásuk és feltöltésük folyamatban van/. A nádas és a magasásos területek szélén nedvességet kedvelő dus növényzet burjánzik.

3./ IV. tó és környéke: az első tórendszer III-IV. tavát foglalja magába, mely a vasuti hidtól a tó kifolyásáig tart. 2-2,5 km hosszú. Gyűjtéseim idején lecsapolt állapotban volt / egy részén karbantartási munkák folytak/. A befolyási oldalon a magasabban fekvő részeken sás, a mélyebb részeken nád volt az uralkodó. A tófenék hordalékos, több helyen feltöltődött. Jellemző rá a kötöttebb hordalékos iszap, foltokban sóderes homok, finom homok. A tó alsó része nyílt, növénytelen. A talaj kékes-szürke agyagos iszap, foltonként fekete lápföld, néhol 2-3 cm-es erezetben világos színű tőzeg.

Részben a Szt.László vízfolyásról, részben a tórendszerről elmondottakkal magyarázható, hogy a recens fajok mellett fosszilis csigák is találhatóak.

Gyűjtés és annak eredménye:

Gyűjtéseim során a következő csiga- és kagylófajokat találtam /db./:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
<i>Viviparus acerossus</i>	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Valvata piscinalis</i>	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-
<i>Bithynia tentaculata</i>	13	-	4	-	-	8	1	24	1	-	60
<i>Acroloxus lacustris</i>	-	-	-	-	-	2	3	-	-	-	2
<i>Lymnaea stagnalis</i>	37	-	1	-	-	1	13	-	19	-	32
<i>Lymnaea palustris</i>	34	-	-	-	-	11	2	-	49	-	8
<i>Lymnaea truncatula</i>	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1
<i>Lymnaea auricularia</i>	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Lymnaea peregra peregra</i>	64	-	14	-	-	-	1	2	2	-	10
<i>Lymnaea peregra ovata</i>	-	-	2	-	-	-	-	-	44	-	16
<i>Aplexa hypnorum</i>	-	1	1	-	-	84	13	-	2	5	-
<i>Physa fontinalis</i>	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-
<i>Physa acuta</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
<i>Planorbis cornuus</i>	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Planorbis planorbis</i>	44	-	3	-	1	27	28	22	42	8	57
<i>Anisus spirorbis</i>	6	-	10	1	-	45	44	-	-	7	14
<i>Anisus vortex</i>	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Gyraulus albus</i>	5	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-
<i>Gyraulus laevis</i>	1	-	-	2	-	1	-	-	-	-	1
<i>Armiger crista</i>	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
<i>Segmentina nitida</i>	-	-	-	-	-	1	57	-	-	-	2
<i>Cochlicopa lubrica</i>	6	-	-	-	12	8	131	-	22	-	20
<i>Granaria frumentum</i>	45	-	-	-	-	-	-	-	8	-	3
<i>Pupilla muscorum</i>	-	-	3	5	1	-	1	-	-	-	1
<i>Vallonia pulchella pulchella</i>	-	-	1	-	8	2	-	-	-	-	1
<i>Vallonia pulchella emiensis</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
<i>Vallonia costata</i>	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Chondrula tridens</i>	33	-	1	-	2	1	3	-	18	-	4
<i>Zebrina detrita</i>	-	-	5	-	-	1	11	-	2	-	-
<i>Succinea putris</i>	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Succinea oblonga</i>	106	-	10	-	5	6	65	48	52	-	54
<i>Succinea elegans</i>	24	-	-	-	-	-	40	5	3	1	4
<i>Cecilioides scioula</i>	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
<i>Vitrina pellucida</i>	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
<i>Zonitoides nitidus</i>	2	-	1	-	-	20	26	1	20	-	42
<i>Aegopinella minor</i>	-	-	3	-	-	-	2	1	-	-	-
<i>Oxychilus draparnaudi</i>	4	-	1	-	-	-	23	7	7	-	39
<i>Oxychilus glaber</i>	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Oxychilus inopinatus</i>	1	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1
<i>Euconulus fulvus</i>	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-
<i>Bradybaena fruticum</i>	7	-	-	-	-	-	-	11	1	5	7
<i>Helicella obvia</i>	24	2	3	-	-	-	11	1	5	1	7
<i>Helicopsis striata</i>	5	1	1	-	-	1	4	1	7	4	8
<i>Monacha cartusiana</i>	13	16	3	4	20	10	4	3	4	8	20
<i>Perforatella rubiginosa</i>	23	6	3	-	6	6	103	3	59	-	42
<i>Perforatella incarnata</i>	6	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
<i>Trichia hispida</i>	2	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-
<i>Euomphalia strigella</i>	8	-	3	-	-	1	1	-	-	-	10
<i>Helicigona arbustorum</i>	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Cepaea vindobonensis</i>	4	-	5	-	-	2	-	-	5	-	1
<i>Cepaea hortensis</i>	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11.
<i>Helix pomatia</i>	20	-	-	-	-	1	6	-	2	-	1
<i>Unio pictorum</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
<i>Unio tumidus</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
<i>Anodonta cygnea</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
<i>Anodonta anatina</i>	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	8
<i>Sphaerium corneum</i>	-	-	-	-	-	-	27	-	-	-	-
<i>Sphaerium lacustre</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
<i>Pisidium casertanum</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	3
<i>Pisidium amicum</i>	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-

Gyűjtőhelyek és gyűjtési időpontok:

Felső tórendszer, I-II. tó és környéke:

1977. március 25.	1
1978. május 14.	2
1978. október 14.	3.

Vizház és környéke:

1978. március 23.	4.
1978. március 26.	5.
1978. szeptember 8.	6.

Alsó tórendszer:

III-IV.tó

1978. május 7.	7.
1978. június 30.	8.
1978. október 8.	9.
1978. október 29.	10.
1978. november 7.	11.

Az anyag meghatározásában ill. a meghatározás ellenőrzésében nyújtott segítségért ezúton mondok köszönetet PINTÉR LÁSZLÓ-nak és PETRÓ EDÉNEK.

Összefoglalás

A magyar malakológusok 1978. júliusában megtartott találkozójukon elhatározták, hogy felkutatják az ország malakológiai-lag ismeretlen területeit. Bicske, mely a Dunántulon, Fejér megye északi részén fekszik, malakológiai-lag ismeretlen terület. Gyűjtéseimet a bicskei Halastavaknál és közvetlen környékén egyelve végeztem. A három lelőhelyen 51 csiga- és 8 kagylófajt találtam recens előfordulásban.

Zusammenfassung

Die ungarischen Malakologen haben an ihrem 3. Treffen in Velem /Juli 1978/ beschlossen, dass die malakologisch unbekannt Gebiete des Landes erforscht werden. Zu diesen Gebieten

gehört auch die Umgebung von Bicske /Komitet Fejér/.

Die Aufsammlungen des Verfassers stammen aus den Fischteichen und der Umgebung von Bicske. An drei Fundorten wurden insgesamt 51 rezente Schnecken- und Muschelarten nachgewiesen.

DR. PARASZKA LASZLÓ

H-2060 BICSKE

Bocskai u. 9. II/12.